

Haapsalu põhikooli kõnevõistluse parimad kõned

“Püha on maa”

Lugupeetud kuulajad!

Täna on maailmas olukord selline, et Eesti inimestel on tekkinud hirm oma elu ja maa pärast. Selle hirmu tõttu tuleb küsida, kui püha on meie maa ja kui palju me oleme valmis selle eest ohverdama.

Sõda on väga julm sündmus. Sõjas sureb sadu, tuhandeid või isegi miljoneid inimesi. See, et inimesed ei taha sõdida, ei tähenda, et sõda ei tule. Sõjad algavad mitmel põhjusel, näiteks kahe riigi vaheliste vaidluste tõttu. Sõda võib ka olla kahe sõbra vahel, näiteks kui ollakse erineval arvamusel. Sõda on meie maailmas tavaks saanud. Selle eest ei saa põgeneda. Mõned sõdivad oma elu ja vabaduse pärast, aga teised sõdivad oma riigi ja maa pärast. Mina olen see, kes sõdiks oma riigi ja maa eest, kuna minu maa on mulle püha. Mulle meeldib mu isamaal elada. Siin ma tunnen end vabana, saan käia koolis, teha trenni ning isegi magada rahus. Seda igas riigis ei saa ning sellepärast ma sõdiksingi enda riigi ja maa nimel.

Maa võib olla meie kõigi jaoks püha. Näiteks kõik need väikesed asjad, mida me teeme, et meie maa oleks puhas ja korras. Kõik need korrad, kui me näeme prügi maas ja viskame selle prügikasti, aitab puhtust ja korda hoida. Samas see, et me hoiame puhtust ja korda, ei tähenda alati, et sellest piisaks. Juhul kui Venemaa ründaks Eestit täna, siis kas meie inimesed oleksid valmis oma elu hinnaga isamaad kaitsma? Ei oleks. Sellepärast me peamegi oma mugavustsoonist välja tulema ning valmistuma võitlema oma maa, riigi, vabaduse ja meie kõikide elude eest. Minu arvates on eestlased pehmeks kasvanud. Me ei ole enam need samad eestlased, kes võitlesid meie vabaduse eest sada aastat tagasi. Juhul, kui meie ei julge sõtta minna, siis mis saab nende panusest? Vanasõna ütleb: nõrgad mehed teevad rasked ajad, rasked ajad teevad tugevad mehed, tugevad mehed teevad kerged ajad ning kerged ajad teevad nõrgad mehed. Selle vanasõna põhjal arvan mina, et eestlased on tänapäeval nõrgad.

Ma loodan väga, et sõda ei tule ja kogu seda ettevalmistust pole vaja, kuid kutsun kõiki üles trenni tegema, et saada tugevaks nii kehalt kui vaimult. Kohtume jõusaalis!

Täna kuulamast!

Tõnu Robert Rand, 9.c

Püha on maa

Lugupeetud kuulajad.

16-aastasena leian, et maailm on valusalt ebaõiglane. Miski pole enam nii lihtne, kui arvasin väikese tüdrukuna rohelisel murul joostes. Lootus, et kõik pole tegelikult nii, nagu räägiti, kahanes samal ajal, kui ma pikemaks kasvasin.

Mäletan, kuidas kuulasin televiisorist uudiseid. Jutud sõjast ja terrorirünnakutest ajasid mind pidevalt nutma. Minu väikese südame murdis teadmine, et nii kurjad asjad eksisteerivad ja on inimeste poolt välja mõeldud. Ainuke teadmine, mis mind lohutas, oli see, et need ei toimunud siin. Sellised kuriteod ei toimunud minu kodus ega aknast välja vaadates ega naaberlinnas, meie riigis, meie pühal maal. Olin tänulik, et meie maal valitseb rahu. Tundsin end turvaliselt. Umbes aasta aega tagasi, 24. veebruaril tundsin hirmu enda ja teiste inimeste turvalisuse üle. Sain aru, kui vähe on vaja selleks, et rahu maailmas tasakaalust välja viia. See hirmutab mind. Piisab vaid ühest võimuahnest inimesest ja meie vabadus oleks ohus.

Eesti on imeline koht. Mida rohkem ma õpin meie maa ajaloo kohta, seda rohkem ma seda mõistan. Mida rohkem ma laulan oma isamaa kohta, seda rohkem ta mulle hinge poeb. Tihti kirjeldame oma kodumaad muusika kaudu. Seda tõestavad meie andekad heliloojad ja kaua hoitud laulupeo traditsioon. Samuti inimesed, kes on ennast pühendanud eestikeelse koorilaulu arendamisele, õpetades noortele koorilaulu. Selle suve laulupeo "Püha on maa" repertuaar on üks keerulisemaid, kuid samas ilusamaid, millest olen osa saanud. Pikad kooriproovid tasuvad ennast ära sel päeval, kui saan neid laule lõpuks laulukaare all laulda. Neidudekoori repertuaaris olev lugu "Sind ma tahan armastada" räägib tahtest armastada meie isamaad ajal, kui mõte Eesti Vabariigist oli peidus. Armastada teda, nagu merepiisk armastab merd ja verepiisk tervet verd. Nüüd, kui Eesti on iseseisev, on meil privileeg seda riiki armastada. Miks me seda ei tee?

Ümberringi vaadates tunnen, et siin maal on inimesi, kes ei oska seda, mis neil on, üldse austada ega mõista. Näen pidevalt, kuidas nad käituvad ebaviisakalt ega hooli oma riigist ja rahvast. Mul on sellest kahju. Loodan, et nad kunagi tunnevad, kui hea Eestis tegelikult on, ega tee oma sõnade ja tegudega rohkem meie maale haiget. Koorilaulus kõlab "Hoia, küll siis hoitakse sind" - hoiame oma püha maad ja tema hoiab meid.

Aitäh kuulamast!

Diana Vahtra, 9.c

Püha on maa

Head kuulajad!

Eestimaa on maa, mis täidab igaühe soovid,

isegi kui veidi proovid,

ikka jõuad kuhugi.

Tead sa hinges, et see maa seostub sinuga.

Kõik peaks selle üle uhked olema.

Mõne arvamusel erinevad teistest:

tahaks Eestimaad vallutada.

Saada endale selle ilu,

et ei peidaks ennast vilus

ja saaks päikse kätte astuda.

Täna läheb palju kaduma,

varsti enam miski pole sama.

Traditsioonid hakkavad vaibuma.

Mõnel on Eestimaast kama.

Peab hoidma kõike, mis veel saab,

et maa püsiks püha ja areneks üha

ning ei unustataks vanu kombeid.

Eesti rohetavad metsad,

mis on varju pakkunud,

ja kõik ülejäänud värvid erksad,
mille peale eal ei tule,
siis kui elad kuskil mujal.
Annavad need püha tunde,
nii et pole enam vaja miskit muud
kui Eestimaad.

Meil on neli aastaaega
ja siin palju sind ei vaeva.
Ikka leiad mingi tee,
kuidas rõõmsaks teha mured
ning siis tunne jääb,
et unes näed sa kõike seda.
Kuid siiski üles sa ei ärka
ja lõpuks ikka märkad –
püha maa on Eestimaa.

Täna kuulamast!

Sefran Looveer, 8.a

Head kuulajad!

Eesti Vabariik on seismas 105-aastaseks saamise ukسلävel. Seega veidike veel ning siis saame ühiselt oma kodumaa sünnipäeva pidada. Õnnitleda sinimustvalgete lippude lehvides maad, mis meie jaoks on nii oluline, nii püha. Aga mida me tegelikult mõtleme, kui me ütleme „püha on maa“?

See väljend võib tähendada erinevate inimeste jaoks erinevaid asju. Minu jaoks tähendab see maad, kus valitseb vabadus ning kus on võimalus oma elurada ise seada ja teha valikuid.

See on vabadus laulda Tallinnas laulukaares all, rõõmupisarad silmis ja tunda uhket ühtekuuluvustunnet.

See on vabadus, mis võimaldab mul ja paljudel teistel lastel osaleda tantsupeol, kus me saame üksteisel kätest kinni hoides uhkusega tantsida meie Eestimaale nii ainulaadsel üritusel.

Minu jaoks muudab maa pühaks ka sellel maal elavad mulle kallid inimesed. Minu ema, isa, õde ja väikevend. Minu vanavanemad, sõbrad ja kass, minu lemmikloom. Nende järele igatsen, kui ma parasjagu kodus pole. Eestimaal asub minu kodu. Kuhu ma ka ei läheks, tagasi tulles tulen ma ikka koju mulle kallite inimeste juurde, kes mind ootavad. See on koht, kus saan ennast turvaliselt tunda ning puhata koolipäeva raskustest.

Varsti saab juba terve aasta kui iga päev kuuleme sõjasündmustest Ukrainas. Mida tunnevad Ukraina koolilapsed? Mille üle nemad rõõmu tunnevad?

Ma väga soovin, et ka Ukraina lapsed saaksid taas olla õnnelikud ja elada oma tavalist koolilapse elu. Oma unistuste ja rõõmudega omal vabal maal.

Olen rääkinud sellest, mis muudab ühe maa minu jaoks nii tähtsaks. Aga kuidas saan mina seda mulle olulist maad ise hoida?

Olen neljandat aastat noorkotkas. Noorkotkana õpin matkatarkusi, riigikaitset ning saan juurde ajalooteadmisi. Niimoodi annan mina oma panuse Eestimaa heaks.

24. veebruari hommikul lähen koos perega juba üheteistkümnendat aastat järjest Haapsalu vabadussõjas langenute mälestussamba juurde ja seisan seal uhkelt

noorkotkaste ridades. Tunnen suurt rõõmu, et saan olla koos oma kallitega ning sinimustvalgete lippude lehvides ja hümnid lauldes õnnitleda meie armast, vaba Eestimaad.

Ilusat Vabariigi aastapäeva meile kõigile!

Aitäh kuulamast!

Robin Reimer 5.b

Head kuulajad!

Kõndides, astudes, joostes, jalutades, bussiga sõites tulen ma kooli, oma armsasse Haapsalu Põhikooli. Olen siia tulnud juba mitmeid aastaid ja peaaegu igal hommikul. Vahel rõõmsal meelel, vahel natuke pahuras tujus, tihtipeale põnevusega. Tulen mööda porist kõnniteed või hoopis värviliste lehtedega kaetud teed või mööda lumist teed, mis jala all krudiseb. Tulen vihmaga, tuulega, päikesega. Kuulan linnulaulu või hoopiski tuulevilinat, püüan kindale lumehelbeid.

Ma tulen ja tulen – see on minu koolitee. See on mulle armsaks saanud, see on mulle äärmiselt tuttav ja omane. Mina, väike Eestimaalane koolilaps astun oma kooliteed, omal vabal Eestimaal.

Hüpates, rõõmuhõiskeid hõisates lippan ma koos oma nooremate õdedega suvisel koduaasal. Korjame metsmaasikaid, punume lillepärgi ja lihtsalt oleme omal mõnusel vabal maal.

Korvid käes, suundume metsa, oma kodu juurde metsa. Värvilised lehed annavad märku sügisest. Vallatud seemned piiluvad sambla seest. Oi mis maitsev roog neist saab. Tuleb nad vaid maha kukkunud lehtede alt üles leida ja korvi pista.

Lumi, oi kui palju lund on sadanud. Tirime kelgud välja ja mina, kui suur õde pean loomulikult väiksemaid sõidutama. Lumememmede meisterdamist saame koos õdedega teha. Selle töö jaoks pole keegi liiga väike.

Kevadised veed voolavad vulinal. Kas kummisaabas on liiga madal või õnnestub ilma jalgu märjaks tegemata veelombi sügavust mõõta? Juba on lepavõsa all esimesed sinililled. Neid peab küll väikese kimbu emale viima.

Ja taas korjame metsmaasikaid ja teeme lillepärgi.

Oi kuidas ma tahaksin, et meie kodumaa jääks ikka meie omaks. Et meie maal ei tuleks enam ialgi sõda, küüditamist ega võõrvõimu.

Ja mina saaksin kõndides, astudes, joostes, bussiga sõites tulla kooli, oma armsasse Haapsalu Põhikooli, mis asub pühal - vabal Eestimaal.

Palju õnne kallis Eestimaa!

Aitäh kuulamast!

Püha on maa

Tere, head kuulajad! Olen Emma ja sooviksin teiega jagada oma mõtteid Eesti kohta. Eesti on meile, eestlastele, väga tähtis. Teeksime kõik endast sõltuva, et oma kallist Eestit kaitsta ja paremaks muuta. Kunagi, kui meie vanavanemad olid noored, läksid nad ilma relvadeta meie kallist Eestit päästma ja nüüd, kui Eesti on vaba, on meie kohus seda vabadust hoida.

Relvade asemel kasutasid vanavanemad vabaduse tagasitoomisel meie rahva olulist traditsiooni – üheskoos laulmist. Eestlased on läbi aegade laulnud tööd tehes, mängides ja ka niisama laiseldes. Kuna koos on palju toredam laulda, said kahe sajandi eest alguse laulupeod – ja kui on ikka hea laul, on peaaegu võimatu mitte kaasa liikuda, seepärast on meil nüüdseks ka tantsupidu. Käesolevalgi aastal toimub Tallinnas 13. noorte laulu- ja tantsupidu ning loodetavasti olen ka mina nii lauljate kui tantsijate seas.

Laulud sünnivad sageli kõigest sellest kaunist, mis meid ümbritseb. Meie Läänemaa loodus on imeilus. Siin on imekaunid päikeseloojangud, varahommikuti imeline linnulaul ning Paralepa metsa minnes on tunda mõnusat männilõhna. Iga päevaga aga tekib meie kaunisse taevasse üha rohkem tossu. Meie imeilusat linnulaulu jääb vähemaks, sest röövime lindudelt elamiskohti, ja mõnus männilõhn kaob, kuna raiume metsa. Kui kõik prooviksid autoga sõitmise asemel sõita ühistranspordiga või, mis veel parem, käia igal pool jala või rattaga, võime olla kindlad, et oleme keskkonnale abiks olnud.

Aga hoidma ei pea ainult meie loodust, vaid ka meie keelt. Minu keeleteadlasest emal on mure, mille suudame vaid meie koos lahendada. Nimelt kipub viimasel ajal nii olema, et me ei taha või ei viitsi enam korralikult oma südamekeelt rääkida, vaid miskipärast kasutame isegi teiste eestlastega suheldes aina rohkem inglise keelt. Näiteks ütleme „olgu“ või „jaa“ asemel sageli „okei“. Ka teiste keelte valdamine on oluline, kuid kui me ise oma keelt ei hoia, siis ei hoia seda keegi.

Jätkugu meie kaunist maad, imelist loodust, laulusuist rahvast ja helisevat keelt veel väga kauaks! Nii kõlaga lõpetuseks kaunid sõnad ladina keeles, mida omal ajal Eestis koolis võõrkeelena õpiti:

Vivat, crescat, floreat ehk elagu, õitsegu ja kasvagu Eesti, meie kodumaa!

Emma Calero, 3.a